

Boktips på teckenspråk, en inspirationskälla för tillgänglighet

28 november 2024

Foto: Piteå Stadsbiblioteket

Piteå stadsbibliotek har blivit en förebild för tillgänglighet i Sverige. Genom Desirée Stensdotters initiativ lanserades för tio år sedan landets första boktips på teckenspråk via Facebook. En satsning som idag når dövskolor och bibliotek över hela landet. Med initiativ som dessa visar Piteå stadsbibliotek att litteraturens magiska värld kan vara tillgänglig för alla, oavsett förutsättningar.

Piteå stadsbibliotek har idag, förutom boktips på teckenspråk, en turkos hylla för teckenspråk och specialanpassningar för barn med NPF-diagnoser. Den turkosa hyllan innehåller böcker om och av teckenspråkiga. Färgen turkos, som förknippas med teckenspråk, signalerar bibliotekets engagemang för att lyfta teckenspråkets kultur och litteratur.

Dessutom erbjuder biblioteket funkishyllor för barn och vuxna med bildstöd och har nyligen lanserat Funkisverktygslådor, fyllda med hjälpmedel som hörselkåpor och stressbollar, för att stödja barn med NPF-diagnoser.

Desirée Stensdotter, utbildad teckenspråkstolk, har varit en drivande kraft bakom dessa initiativ. Hennes arbete bygger på personliga erfarenheter av att ha en döv bror och därmed en förståelse för vikten av tillgänglighet. Hon menar att det inte behöver vara dyrt att skapa ett inkluderande bibliotek och hoppas att fler bibliotek kan inspireras av Piteås satsningar.

För snart tre månader sedan, i september öppnade Örebro stadsbibliotek sitt nya teckenspråkiga Instagramkonto med boktips och information om olika evenemang på biblioteket. Bland de evenemang som ordnas finns föreläsningar, sagoyoga och workshops.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döv kvinna hittad mördad efter 10 dagar i Colombia

28 november 2024

Foto: FB/Jeniffer Velandia

Den 24-åriga döva Jenifer Velandia rapporterades försvunnen den 31 oktober, och 10 dagar senare hittades hennes kropp i en lägenhet i Bogotá, Colombia. Kroppsdelarna var gömda i plastpåsar under en trappa, och den hemska upptäckten gjordes efter att grannar klagat på en stark lukt.

Jenifer försvann den 31 oktober och det gick dagar av ovisshet för familjen tills Jenifers grannar började klaga över en stank i närheten av deras hem. Grannarna bestämde sig för att städa i grannområdet och upptäckte kroppen som låg i två plastpåsar i ett cementskåp under en trappa, varpå de kontaktade polisen. Kroppen hade börjat ruttna och nu väntar man på en detaljerad rapport från rättsmedicin.

César Ortiz Zorro, regional guvernör, utlovade en belöning på motsvarande 14 000 kronor för information som kunde leda till identifiering och gripande av gärningsmannen. Under tiden flydde Jenifers tidigare partner, William David Márquez Muñoz, till en annan kommun tillsammans med en ny partner. Den nya partnern ska ha lämnat information till polisen som ledde till gripandet av William den 10 november, misstänkt för mord.

Utredningen har presenterat starka bevis, inklusive övervakningsfilmer och vittnesmål, som visar hur händelserna utvecklades den 31 oktober. Enligt åklagaren lurade William in Jenifer i sin lägenhet, där han ska ha bundit henne och tvingat henne att kontakta sin familj för att be om pengar. Familjen skickade motsvarande 700 kronor och dessutom sålde William Jennifers motorcykel för ungefär 2 000 kronor. Åklagaren uppgav att Jenifer kvävdes till döds efter att hon tvingats utföra hans krav. William nekar till alla anklagelser, men står nu inför åtal för grovt kvinnomord, människorov, utpressning och stöld.

Fallet har väckt starka reaktioner och lyft frågan om våld mot kvinnor i regionen. Guvernören César skrev på sociala medier att han fördömde mordet och beskrev det som ett fegt och avskyvärt exempel på våld mot kvinnor.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Storsatsning för att stärka döva teckenspråkstolkars roll i Europa

28 november 2024

Foto: Adobe stock

Universitetet i Wolverhampton i Storbritannien har säkrat en finansiering på 600 000 engelska pund (cirka 7,5 miljoner svenska kronor) för ett omfattande forskningsprojekt som ska analysera och förbättra arbetsmöjligheterna för döva teckenspråkstolkare och översättare i Storbritannien, Frankrike och Tyskland.

Projektet, som genomförs i samarbete med Université de Toulouse i Frankrike och Humboldt-Universität zu Berlin i Tyskland, kommer att ledas av Dr. Christopher Stone, och syftar till att förbättra arbetsmöjligheterna för döva i tolkningsyrket samt stärka dövas tillgång till tjänster och yrken.

Dr. Stone förklarar att projektet ska analysera hur döva teckenspråkstolkare arbetar i olika miljöer, såsom tv-sändningar, myndigheter och konferenser. Med hjälp av analysen ska de belysa de unika skillnaderna i tolkningsutvecklingen mellan de tre länderna. Exempelvis är tv-tolkning välutvecklad i Storbritannien, medan tolkningsstöd inom vården är mer framträdande i Frankrike och tolkning inom parlamentet är mer utvecklat i Tyskland.

”Genom forskningen hoppas vi kunna förbättra utbildningsmöjligheterna för döva tolkar och påverka policyn både nationellt och internationellt,” säger Dr. Stone till BBC. Han hoppas att resultaten sedan kommer att göra det lättare för döva att

utbilda sig inom olika yrken som politik och kultur, när de kan använda döva teckenspråkstolkar. På så sätt hoppas man att projektet ska skapa större förståelse för hur döva teckenspråkstolkar hjälper sina samhällen.

Projektet börjar i februari och inleds med en rekrytering av forskningsassistenter som är döva och teckenspråkstolkar. Finansieringen sker delvis av Storbritanniens råd för ekonomisk och social forskning, som en del av en bredare internationell satsning på att främja sociala rättigheter och FN:s hållbarhetsmål.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Europeiskt forum för döva kvinnor i Tjeckien

28 november 2024

Foto: ČUN

Det tredje europeiska forumet för döva kvinnor ägde rum i Brno, Tjeckien, den 21-23 november. Evenemanget, arrangerat av Tjeckiens förbund för döva och hörselskadade (ČUN), samlade döva kvinnor från hela Europa för att främja jämställdhet, ledarskap och inkludering. Forumet erbjöd ett brett program med föreläsningar, workshops och paneldiskussioner om utbildning, arbete och social delaktighet.

Forumet är en viktig mötesplats för att utbyta erfarenheter och utveckla strategier för att förbättra rättigheterna och synligheten för döva kvinnor. Arrangemanget i Brno inspirerade och stärkte deltagarna till att bidra till förändring både i sina egna samhällen och internationellt.

Fredagens program inleddes med en internationell konferens med temat "30 år av döva kvinnor: då och nu?". Konferensen öppnades av ordföranden för Europeiska unionen för döva (EUD), Sofia Isari och vice ordföranden Ronit Leven. Därefter berättade bland annat svenska Louise "Lolo" Danielsson om EUD:s arbetsgrupp för

jämställdhet, Catherine Zlatkovic om det tidigare forumet 2021 och Pavlína Spilková om samarbetet mellan döva kvinnor inom Tjeckien.

Under eftermiddagen hölls föreläsningar med fokus på viktiga frågor som reproduktiv hälsa och kvinnors deltagande i idrott och ledarskap. Bland talarna finns Mia Modig från Sverige.

Lördagen ägnades åt workshops med teman som stärkt kvinnligt ledarskap, ökad aktivitet i organisationer och tillgänglig information om sexualitet och reproduktiv hälsa. Idrottens roll lyftes också fram med diskussioner om hur fler kvinnor kan engageras i dövidrotten.

Forumet avslutades med en galakväll som gav deltagarna möjlighet att nätverka och fira framstegen för döva kvinnor i Europa.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Arina Pizzeria - Saudiarabiens första teckenspråkiga restaurang

28 november 2024

Foto: IG/arinapizza.sa

Arina Pizzeria i Qatif i Saudiarabien är landets första restaurang helt bemannad av döv personal. Restaurangen öppnade i september.

Grundarna tillika makarna Hussain Alshbrka och Arina Gabulyan berättar för Arab News att de ville skapa en mötesplats till alla döva och hörselskadade som kommer till Qatif för att arbeta. Pizzerians namn kommer av den ena grundarens förnamn Arina.

På Arina kan gästerna skanna QR-koder vid varje bord och de gäster som inte kan teckenspråk kan använda en teknik som omvandlar tal till text för att enkelt

beställa. Hussain berättar att flera gäster visar intresse för att lära sig teckenspråk och att responsen sedan de öppnade i september hittills varit övervägande positiv. Många besökare kommer för att uppleva restaurangens speciella atmosfär och stötta det sociala initiativet.

Arina Pizzeria är på så sätt mer än bara en restaurang, det är en plats där döva och hörande möts och delar gemensamma stunder.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Tomten lär sig teckenspråk för att sprida julglädje till alla barn

28 november 2024

Foto: AI

I en satsning på att inkludera alla barn under julen har blivande jultomtar vid tomteskolan i Storbritannien fått lära sig teckenspråk.

Vid den 26:e upplagan av nöjesproduktionsföretaget Ministry of Fun's årliga tomteskola samlades över 20 blivande jultomtar för att förbereda sig för att sprida julglädje. Utbildningen är en seriös utbildning som hålls varje år, dit man kan ansöka. I år hölls den 18 november i London. Under utbildningen lär sig adepterna att säga "Ho ho ho" på ett perfekt sätt och vilka de tio bästa leksakerna är.

För att kunna möta barn från olika kulturer lär adepterna sig också att säga olika fraser på flera olika språk. I år är det första gången adepterna fick lära sig dessa fraser på brittiskt teckenspråk. Fraserna var bland annat: "Ho ho ho", "God Jul" och "Vad önskar du dig i julklapp".

Initiativet till att lära ut fraser på olika språk syftar till att göra julsäsongen mer inkluderande och tillgänglig för alla barn, oavsett deras kommunikationsbehov. En av organisatörerna förklarade att detta är en viktig del av att hålla julens anda

levande för alla.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

SM-padel genomfördes i helgen i Örebro

28 november 2024

Foto: Privat

Den 23-24 november ägde SM i padel för döva rum i Örebro. I tävlingen deltog 13 herrpar, 8 dampar och 4 herrpar i 45+-klassen.

Efter EM i Spanien den 6-9 november hade Stefan Weitmann, huvudansvarig för padel inom Svenska Dövidrottsförbundet (SDI), spekulerat kring vilka som skulle bli favoriter under SM. Han förutspådde att kampen om guldmedaljen skulle stå mellan Matilda Bergkrantz/Fatima Tebibel från IK Hephata och Josephine Willing/Nike Sofia Nordin från IF Nerike på damsidan, samt mellan Peter Bergkrantz/Gustaf Lindahl från IK Hephata och Malte Jonsson/Emil Lindgren från IF Nerike på herrsidan. I herrarnas 45+-klass tippade han på Robert Nyman/Hans Sjödin från IK Surd.

De två senaste årens SM-mästarinnor, Josephine och Nike Sofia, kunde inte försvara sitt guld då Nike Sofia fick avbryta deltagandet av personliga skäl. I stället spelade Josephine med Malin Söderberg som tog brons. Under lördagen spelade de 8 damparen gruppspel uppdelat i två grupper. Josephine/Malin vann alla sina matcher i sin grupp, medan Matilda/Fatima gjorde samma sak i den andra gruppen.

I semifinalen blev det en jämn match mellan Josephine/Malin och Sandra Reinholdsson/Jana Mrazova från IK Surd som avslutades till IK Surds fördel med 2-1. I den andra semifinalen vann Matilda/Fatima komfortabelt med 2-0. Finalen blev enkel för Matilda/Fatima, som vann med 2-0 mot Sandra/Jana och kunde

därmed utropa sig som de nya SM-mästarinnorna.

Herrarnas tävling inleddes med gruppspel i tre grupper. Malte/Emil, Peter/Gustaf och Niklas Wanjura/Budo Jusic från IK Hephata vann alla sina matcher i respektive grupp.

I semifinalerna vann Malte/Emil över sina klubbkamrater Patrik Willing och Ivan Cosic med 2-0, medan Peter/Gustaf spelade en hård match mot Niklas/Budo och till slut segrade med 2-1.

Finalen blev en jämn och spännande kamp där Malte/Emil visade sig vara ett strå vassare och vann med 2-0 (6-3, 7-5). Därmed försvarade Malte och Emil sin titel som SM-mästare från förra året. Bronset gick till Patrik/Ivan.

I 45+-klassen vann Robert/Hans alla sina matcher, både i gruppspelet och i slutspelet. I finalen besegrade de Peo Holmen/Andreas Håkansson från IK Nerike och bärgade därmed guld.

På plats fanns även Alexandra Polivanchuk, SDI:s förbundsordförande, som överräckte gratulationsdiplom till EM-medaljörerna för deras insatser under EM (silver för damerna och brons för herrarna).

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Barnbok för dövas rättigheter på Salomonöarna

28 november 2024

Foto: Deaf Australia

På ögruppen Salomonöarna i Oceanien är dövhet ett av det vanligaste funktionshindret. Trots det möter döva ofta diskriminering och bristande förståelse. Det vill Lilly Simon och Jonathan Bia ändra på med sin nya

barnbok Going to the Market. Lilly och Jonathan är döva och boken är skriven och illustrerad på Salomonöarnas teckenspråk, engelska och pijin.

Boken skrevs av Lilly och illustrerades av Jonathan. Lilly och Jonathan har mött många hinder i samhället, där döva personer ibland ses som dumma eller förlöjligas för sitt teckenspråk. Lilly berättar för ABC Pacific att många på Salomonöarna inte förstår vad och hur livet för en döv person innebär. Hon och Jonathan hoppas att boken ska hjälpa hörande personer att lära sig teckenspråk och minska stigmat kring dövhet. Genom att presentera tecken för lokala matvaror som taro och kassava, erbjuder boken också en inblick i dövas sätt att kommunicera vardagliga föremål.

Utöver utbildningssyftet hoppas Lilly och Jonathan även att boken kan hjälpa till att samla in pengar för att finansiera Salomonöarnas döva idrottares deltagande i Australian Deaf Games 2026. Jonathan, som illustrerade boken, förklarar att projekt som detta bidrar till att förbättra den mentala hälsan och självkänslan hos döva, som ofta kämpar mot social isolering. Lilly berättar att det finns många döva som aldrig gått i skolan och som bor isolerade i sina byar.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Åtta nya forskningsprojekt om hörselskador

28 november 2024

Foto: HRF

I år har Hörselforskningsfonden, genom Hörselskadades Riksförbund (HRF), beviljat drygt 2,3 miljoner kronor i anslag till åtta forskningsprojekt som ska undersöka och förbättra kunskapen om hörselskador. Projekten rör allt från innerörats utveckling och tinnitus till

hörsel i arbetslivet och balansproblem hos äldre. Här nedan är en sammanfattning på de åtta projekten, som alla fått ungefär 300 000 kr var.

Balans- och hörselnedsättning: En studie om hörapparaters påverkan

Henrik Danielsson på Linköpings universitet ska undersöka hur hörapparater påverkar balans och fallrisk hos äldre med hörselnedsättning. Genom olika balans- och gångtester, även med tekniken virtual reality, hoppas forskarna kunna visa på hörselhjälmedels potential att minska fallolyckor.

Biologiska markörer vid plötslig dövhet

Johannes Ehinger från Skånes universitetssjukhus, Lund, har tilldelats medel för att identifiera biologiska markörer i blodet hos personer med plötslig hörselnedsättning. Detta kan ge insikter om orsakerna bakom hörselbortfallet och öppna upp för bättre, mer riktade behandlingar.

En karta över innerörats utveckling

Emma Andersson vid Karolinska Institutet har fått medel för att skapa en detaljerad "karta" över hur celler i innerörat utvecklas till hörselceller. Detta kan på sikt bidra till behandlingar för att återställa hörsel hos personer med skadade hårceller, en process som liknar den som förekommer hos vissa djur.

Hörselnedsättning i arbetslivet - ett salutogent perspektiv på psykosociala arbetsförhållanden

Sara Båsjö vid Örebro universitet undersöker hur psykosociala arbetsvillkor påverkar personer med hörselnedsättning, särskilt ur ett salutogent perspektiv som fokuserar på hälsa och resurser. Studien ska kartlägga de faktorer som främjar ett fungerande arbetsliv och minska sjukskrivningar.

Kartläggning på molekylnivå av hur cellerna i hörselorganet åldras

Francois Lallemand på Karolinska Institutet har fått medel för att undersöka molekylära förändringar i hörselcellerna under åldrandet. Genom att analysera cellförändringar hoppas forskarna få nya insikter i orsakerna bakom åldersrelaterad hörselnedsättning.

Maskering av benlett ljud vid hjärnstamsaudiometri

Karl-Johan Fredén Jansson vid Chalmers Tekniska Högskola vill förbättra maskeringen av benlett ljud vid hjärnstamsaudiometri, en teknik som används för att mäta hörseln objektivt. Bättre maskeringsteknik kan förbättra precisionen vid mätningar av varje öra separat.

Påverkar tinnitusdebut i barndomen risk för psykisk ohälsa som ung vuxen?

Sebastian Waechter vid Lunds universitet undersöker om barn som får tinnitus löper ökad risk för psykisk ohälsa senare i livet. Projektet bygger på data från en dansk studie med 1 300 barn och unga vuxna och ska även titta på skyddande faktorer för att undvika tinnitus.

Synkronisera text och tal: Optimal timing för förbättrad digital kommunikation för hörselskadade

Carine Signoret vid Linköpings universitet har tilldelats medel för att fastställa det bästa tidsspännat mellan text och tal i tal-till-text-teknik. Projektet hoppas kunna ge rekommendationer för hur text och tal bäst synkroniseras, vilket kan förbättra tillgängligheten för hörselskadade.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Internationell konferens sätter teckenspråket i centrum

28 november 2024

Foto: Zveza-gns

Nyligen den 15-16 november 2024 samlades experter, forskare och representanter från teckenspråksinstitutioner världen över i Ljubljana,

Slovenien. Vid en internationell konferens med temat "Allt ligger i våra händer" diskuterade de teckenspråkets betydelse och framtid. Målet var att lyfta fram forskning, utveckling, undervisning och certifiering inom teckenspråk samt att etablera ett globalt samarbete för att stärka teckenspråkens ställning.

Syftet med konferensen var att belysa teckenspråkets betydelse och främja samarbete mellan teckenspråksinstitutioner världen över. Genom att utbyta erfarenheter fick deltagarna nya verktyg och idéer att använda i sitt arbete. En viktig aspekt var att ge stöd till länder utan etablerade organisationer, så att även de kan dra nytta av den kunskap och inspiration som konferensen erbjöd. Från Sverige deltog representanter från Västanviks folkhögskola och Institutet för språk och folkminnen (Isof).

En av konferensens höjdpunkter var diskussionerna om att upprätta en internationell paraplyorganisation för teckenspråksinstitutioner, kallad International Sign Language Institutions (ISLI). En sådan organisation kan stärka samarbetet mellan världens mer än 200 nationella teckenspråk och driva forskning, standardisering och utveckling. En arbetsgrupp bildades för fortsatt arbete med ISLI-initiativet.

Europeiska dövförbundet (EUD) ger sitt stöd till ISLI-initiativet i ett officiellt uttalande från ordföranden Sofia Isari. EUD menar att initiativet ligger i linje med deras uppdrag att skydda dövas mänskliga rättigheter och främja användningen av nationella teckenspråk inom alla samhällsområden.

Ordförande för Dövas nationella förbund i Slovenien, Mladen Vršič, säger att det är ett viktigt steg för att stärka teckenspråkens status globalt. Med det menar han att ISLI-initiativet skulle bli en början på en rörelse som förenar och stärker dövas rättigheter världen över.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com